

LIJST FIER

Raadsvergadering Begroting Statenzaal Leeuwarden

Vz.,

In de huidige zaal, die maart dit jaar 125 jaar bestaat, heeft Provinciale Staten haar vaste vergaderlocatie, naast recepties en officiële ontvangsten. Tijdens dit jubileumjaar wordt de zaal ter beschikking gesteld aan allerlei vergadelaars, waaronder dus nu ook eenmaal voor onze Vlielandse gemeenteraad. Heel bijzonder, een unicum vermoed ik.

Naast gebrandschilderde glazen van nu eindelijk alle Friese gemeenten, met dank aan onze Cdk Brok ook die van Vlieland, zien wij tevens acht voorstellingen van figuren die deugden verbeelden. De tijd heeft geknabbeld aan deze moraliserende serie lijkt het, hoewel wij niet moeten somberen.

De bril die wij vandaag dienen op te zetten aangaande de begroting is gebaseerd op nog slechts drie deugden, te weten: is de begroting deugdelijk (structureel evenwichtig), conform de regels (rechtens) en staat alle informatie erin (waarheidlievend)? Dit laatste heeft met het budgetrecht te maken. Na vaststelling van de begroting geven wij als gemeenteraad het college namelijk toestemming om geld uit te geven om de afgesproken activiteiten te ontplooiën.

Wat die activiteiten betreft is het terecht dat het college bescheiden is, aangezien wij volgend jaar alweer nieuwe gemeenteraadsverkiezingen gaan houden.

Een noviteit is het fraaie plaatje waarin onze in- en uitgaven grafisch staan weergegeven; ook fijn voor de laaggeletterden. Laat ik dus hoofd communicatie en de afdeling financiën complimenteren met het goede werk en de aangeleverde stukken. Geen sinecure!

Omgaan met risico's is dagelijkse kost voor gemeenten. Het is van belang om risico's gestructureerd en systematisch te besturen en te wegen. Verantwoord omgaan met gemeenschapsgeld vereist visie voor effectief en efficiënt beleid. Begroten van de beoogde uitgaven is een van de instrumenten hiervoor.

Maar ook leren van onze eigen praktijk en die van andere gemeenten: bijvoorbeeld van de gemeente Heerenveen die enige tijd onder preventief provinciaal toezicht werd gesteld ivm bloemkolende uitgaven in het kader van de jeugdzorg.

Deels zou dit beheersbaar kunnen worden door het instellen van een bestemmingsreserve, waarmee je aan een deel van het eigen vermogen een bepaalde bestemming geeft. Bestemmingsreserves zijn niet zo vrij besteedbaar als de algemene reserve, maar in principe kan de bestemming altijd worden aangepast ivm jeugdzorg. Bij de bestemmingsreserves met een bestedingsdoel kan de gemeenteraad het doel veelal wijzigen zonder dat dit direct financiële gevolgen heeft voor de begroting. De basisregel is dat mutaties in bestemmingsreserves moeten zijn gedekt door een vóór het einde van het verslagjaar genomen raadsbesluit. De invulling van een dergelijk raadsbesluit hoeft echter niet altijd een specifiek omschreven en afgebakende uitgave te behelzen. Het is aan de raad om de voorwaarden rondom de besteding van een bestemmingsreserve te bepalen middels een raadsbesluit. Aan het eind van mijn betoog wil ik daarom graag een wijzigingsvoorstel indienen hiertoe.

Vz, er is in de afgelopen periode veel gerealiseerd op basis van het coalitieakkoord van ruim drie jaar geleden, waarvoor hulde. Het kostte wat maar dan heb je ook wat voor straks en in de verre toekomst. Naast zorgwoningen en overige huisvesting vraagt de huidige tijd om grote verschuivingen in het fysieke domein ivm de energietransitie en de klimaatveranderingen, met alle gevolgen van dien. Er wacht ons allen veel werk en vele uitdagingen!

Al eerder werd u gevraagd hoe u de verbreding van onze belangrijke maar eenzijdige mono-economie ziet. Ik hoor het alsnog graag van u. Van de geopperde contacten met hogescholen en/of universiteiten zie ik nog weinig tot niets terug. Dat lijken gemiste kansen maar tegelijkertijd zeg ik u 'wat nog niet is kan nog komen...' waarmee ik u oproep om op dit thema toch nog eens een heroverweging te maken. Of laten wij het initiatief hiertoe over aan een volgende coalitie, hoe die er ook uit gaat zien? Want daar is ook iets voor te zeggen, zoals u ook aangeeft.

En dat overlaten aan het volgende college geldt wat mij betreft ook voor de kosten en baten van het programma Waddeneilanden. Of ziet u dat anders, college?

In uw bestuurlijke samenvatting maakt u ook gewag van de zorgen omtrent onze stichtingen ten gevolge van de pandemie. Hoe wordt er op dit moment tussen het college en de besturen van de stichtingen samengewerkt om tijdig inzage te krijgen in de omvang van deze risico's?

Naar de programma's.

Programma Algemeen bestuur

De uitvoering van ons lokaal bestuur staat of valt bij een compact maar goed opgeleid ambtenarenapparaat, dat samen met kundige collegae van andere gemeenten en in het Samenwerkingsverband De Wadden er zorg voor draagt dat de grote uitdagingen in ons steeds ingewikkelder wordende gemeenschap op adequate wijze worden aangepakt en opgepakt. De verwachte verhoging van de salarissen pakt wellicht iets minder uit dan ingeschat, waarmee weer enige ruimte ontstaat. Maar het is duidelijk dat dit immer een groot deel van onze uitgaven opslokt, hetgeen te rechtvaardigen is door de onontbeerlijke diensten, structuur en faciliteiten die geleverd worden en deze dus als baten volledig te rechtvaardigen zijn.

U geeft aan de samenwerking in de Waddenverbanden te willen continueren en te willen intensiveren. Vooral dat laatste lijkt een verstandige keuze die toe te juichen is. Op welke wijze gaat u aan deze intensivering van samenwerking concreet invulling geven?

Het goed informeren van de samenleving is een speerpunt uit het coalitieakkoord wat daarbij onze blijvende aandacht heeft. Kan het college aangeven hoe zij het verder professionaliseren van de interne en externe communicatie inhoud wil geven? Heeft het college onderzocht hoe de samenleving in de afgelopen jaren de verbeteringen van de informatievoorziening vanuit de gemeente heeft ervaren en zo ja, hoe? Zo nee, waarom niet?

Kan het college ons een actueel overzicht geven van de stand van zaken rondom het natuur- en recreatiefonds?

Het programma van openbare orde en veiligheid

Dit programma is in de praktijk geënt op met name de brandweer en de rampenbestrijding, waarin de Veiligheidsregio een prominente rol speelt. En onze vrijwilligers van met name de brandweer, de Ghor en de reddingsbrigade, die elk jaar weer voor hun inzet een grote pluim verdienen. De toegevoegde waarde van hun inzet is van groot belang, voor de veiligheid en daarmee voor de leefbaarheid op ons eiland.

Vz, kan het college stellen dat papieren instrumenten voor de openbare orde en veiligheid, dat wil zeggen die van het gemeentelijk rampenplan en van met name ook de APV, stroken met elkaar en geactualiseerd zijn?

Handhaving blijft een fenomeen wat onze aandacht blijft opeisen. Alleen consequent toezicht, heldere communicatie, preventie en adequaat optreden van onze eigen ambtenaren, de politie en de boa's, zullen opleveren hetgeen dringend verwacht wordt op dit gebied. Zou het een optie zijn om urenuitbreiding voor de Boa's te initiëren? Hoe kijkt het college hiernaar? Vz, hoe ziet u uw regierol in het handavingsdossier en kunt u iets vertellen over de huidige praktijk van de huidige integrale praktijk en uw rol hierin?

En welke concrete afspraken zijn wat betreft de Boa-inzet voor onze gemeente met de gemeente Harlingen gemaakt? Heeft het overleg voor het politie-jaarplan 2022 inmiddels al plaatsgevonden? Zo niet, wanneer gaat dat plaatsvinden? Wanneer en op welke wijze wordt de gemeenteraad hierover geïnformeerd?

Het Programma verkeer, vervoer en waterstaat.

Het lijkt erop dat de jaarlijkse terugkoppeling richting Rederij Doeksen effectiever is als het Klantenpanel/Raad van Advies Vlieland en de portefeuillehouder meer samen optrekken en afstemmen in de jaarlijkse evaluatie, ondanks de verschillende verantwoordelijkheden, maar met het oog op ons gezamenlijk belang. Deelt u deze opvatting en zo ja, hoe gaat het college dit aanpakken?

In het uitvoeringsprogramma Duurzaamheid staat onder meer de mooie ambitie om elektrisch rijden op het eiland te stimuleren. Stellig is mijn overtuiging dat wij als lokale overheid een concrete stimulerende rol kunnen en moeten gaan spelen om, gelijk het openbaar vervoer, ook de transportsector op Vlieland te faciliteren in de omschakeling, door met hen samen rond de tafel te zitten om te komen tot een plan van aanpak. Is het college bereid om hierop in te zetten en zo ja, op welke wijze?

Tenslotte ondersteun ik uw ambitie voor het behoud van het open en vriendelijke karakter van de Veerdam. Daar passen het plaatsen van fietsenrekken naar mijn idee niet bij zodat dit in de zomermaanden, door het instellen van de wandelpromenade in de Dorpsstraat, noopt tot een alternatief. Zou de huidige autoparkeerplaats oost van de Veerdam een optie zijn, indien deze iets vergroot wordt? In ieder geval lijkt een tijdige en doordachte uitvoering van het plan om de Dorpsstraat fietsvrij te houden nu wel realistisch na twee jaar vooroefenen. Gaat deze jaarlijkse operatie nu in beleid gegoten worden? Hoe ziet dit beoogde beleid eruit vz?

Het aangekondigde rapport van de verkeersdeskundige heeft weinig relevante antwoorden opgeleverd, enkele vragen zijn zelfs niet beantwoord en het actief doorpakken liet daardoor op zich wachten, terwijl de verkeersveiligheid in het geding is. Hoe kijkt de portefeuillehouder hierop terug en wat is nu het plan van aanpak? En wanneer krijg ik antwoord op de door mij gestelde vragen hieromtrent?

Het programma economische zaken.

In dit programma lijkt het beoogde doel om de balans tussen eilanders, badgasten en natuur voor de leefbaarheid te bewaken en te koesteren, een hele belangrijke, de meest belangrijke. Kwaliteit voor kwantiteit onderschrijf ik volledig. Daarom zou ik ervoor pleiten om hetgeen u bereiken wilt onder punt 1, namelijk versterken van de *welvaart*, aan te passen in 'versterking van het *welzijn* voor alle inwoners, nu en in de toekomst'. Bent u dat met mij eens, college?

Het uitgangspunt in dit programma, dat wil zeggen balans houden tussen eilanders, badgasten en de natuur, past perfect in de titel en de geest van het coalitieakkoord, namelijk balans in leefbaarheid. Want die twee zijn feitelijk één.

Waarom vz schaart het college het Programma Waddeneilanden onder dit Programma van economische Zaken? De opgaven in het kader van het versterking welzijn en leefbaarheid reiken immers verder dan die van de economie. Of denkt u hier anders over en wat is uw onderbouwing daarvoor?

De bestuurskracht in het algemeen, en die van de diverse stichtingen in het bijzonder, is lastig te meten maar wel van enorm belang. Gelukkig blijken er weer enkele jongere talentvolle bestuurders te zijn ingestapt om aan de doelstellingen vorm te geven. Op welke wijze denkt het college concreet invulling te geven aan deze gewenste versterkingen? En in hoeverre wenst u de Noordwester op de huidige plaats te steunen in haar vernieuwingsdrang, die op zich gezond is aangezien periodieke aanpassing in de snel veranderende wereld verstandig lijkt? Tegelijkertijd mag je de basis, namelijk het zijn van Natuureducatief Centrum nooit te ingrijpend wijzigen aangezien dit je kernactiviteit is.

Een nieuwe toeristische visie vergt onderzoek en gesprek. Is dit belangrijke voornemen niet iets voor de volgende gemeenteraad dan aan het nu zittende college? En ziet u mogelijkheden voor een tijdige gedegen analyse van het huidige beleid heeft uitgevoerd met alle betrokkenen?

Programma onderwijs

Vz, de dependanceconstructie van onze Vmbo-school met Piter Jelles/Simon Vestdijk, ons prachtige schoolgebouw de Jutter met zijn fijne team, de samenwerkingsverbanden, het beoogde taalhuis, het schoolzwemmen. Hier worden wij blij van! Het belang van onderwijs is niet te onderschatten en ondanks alle uitdagingen die er zijn, hulde voor de inzet van allen.

Nu alleen nog een samenwerkingsverband optuigen met een hoge school of universiteit, kleinschalig naar de Vlielandse maat. Hoe kijkt het college hier naar? Hoe staat het onderwijzend personeel hier eventueel tegenover?

Hoe hebben alle partijen het eerste jaar van de pilot-Vlieland/Terschelling ervaren? Hoe wordt hier vanuit het bestuur van de Stichting Openbaar Onderwijs Voortgezet Onderwijs Fryslan tegenaan gekeken en ziet u na het tweede jaar continuering of zelfs borging van dit mooie initiatief?

Programma Cultuur en recreatie.

De kunst- en cultuursector worden als onontbeerlijke ingrediënten voor een gezonde maatschappij bestempeld, waarmee ik het van harte eens ben. Wij mogen oprecht trots zijn op Museum Tromp's Huys, de Noordwester, de Nicolaaskerk, de Stelling 12H en Podium Vlieland, naast alle vrije kunstenaar, muzikanten en vrijwilligers die de culturele tradities blijven ondersteunen en de kleinschalige eilandertradities hoog in het vaandel blijven houden.

Vz, kunt u iets vertellen over de eerste verwachtingen op basis van sportakkoord voor het lokale sport- en welzijnswerk ? Ik deel de opvatting dat het stimuleren van financieel haalbare breedtesport voor jong en oud van groot belang is. Zijn de hiervoor in de begroting geraamde middelen voldoende en kunt u dat toelichten?

De belangrijke rol van onze buurtsportcoach binnen het volksgezondheid-, jeugd- en sportbeleid moet gecontinueerd worden. Wat is uw inzet mocht de huidige financiering niet vervolgd wordt?

Vz., ik ben warm voorstander van een samenvoeging van de SRV en het sportcomplex Flidunen. Daarmee zou de Stichting Flidunen geliquideerd kunnen worden. Hoe denkt de SRV hierover? Hoe denkt u over deze optie?

De groenvoorziening op Vlieland weet met haar bevlogen groep buitendienstmedewerkers een mooie balans te vinden tussen het ecologisch groenbeheer en de botte bijl, die soms ook gehanteerd moet worden. De biodiversiteit wordt gekoesterd, de verkeersveiligheid wordt in het oog gehouden en de algehele verzorgde uitstraling wordt bewaakt. Ook worden onze straatwegen intensief en doorlopend geborsteld, hetgeen wij zo gewend zijn dat je bijna zou vergeten dat het frisse, schone wegdek niet een vanzelfsprekendheid is. En dat geldt ook voor ons fraaie kerkhof. Hulde voor de onderhoudsploeg en de grafdelvers. Voor onze gemeentelijke afdeling Groen!

Programma sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening.

Onze nul- en 1ste-lijnszorg is ook zo'n voorziening die niet genoeg kan worden bejubeld. Laat de fanfare en de polonaise maar ingezet worden. Immers, de inzet van betrokken en professionele werkers is en blijft goud waard.

Innige samenwerking\verwevenheid tussen ons Vlielands Kwartier en Gebiedsteam Waadhoeke is verstandig. Uitstekend ook te vernemen op welke wijze het welzijnsteam gevormd wordt, waarmee beoogd wordt de kwaliteit te verhogen en de kosten uit de 2^e-lijns hulp te verminderen.

Onze bijzondere Boschwijk verrijst, waarmee naast de combinatie van brede zorg en wonen, ook het moment dichterbij komt dat de kapper, de fysio, de tandarts en de uitvaartverzorging weer hun plekje krijgen binnen dit geheel en dat is goed voor het algemeen belang! U stelt dat de contouren van een beheer- en exploitatieplan duidelijk worden. Wanneer kan het concrete beheer- en exploitatieplan naar uw verwachting worden vastgesteld?

Programma volksgezondheid en milieu

Wat de afvalinzameling betreft blijf ik voorstander van het ondergronds brengen van de afvalinzameling. Ik hoop dus dat er nog eens een heroverweging komt om dit systeem in de toekomst ook te implementeren in ons dorp. Wellicht is het college van volgend jaar bereid deze heroverweging te maken. Want met het nog steeds werken van twee systemen voor huishoudelijk afval inzamelen lijkt de veronderstelling niet al te boud dat dit efficiënter zou kunnen. Hoe ziet het college dit?

De afspraken uit het Klimaatakkoord van Parijs hebben hopelijk grote gevolgen. Een vertaling hiervan wordt gemaakt in de RES namens onze provincie. Welke mogelijkheden ziet u, college, om alle betrokken eilanders en overheden bijeen te brengen om knelpunten, kansen en praktische oplossingen in beeld te brengen van de mogelijke effecten van klimaatveranderingen?

Wat betreft de ambitie van een CO₂-vrij Vlieland meen ik te begrijpen dat het college dit onder meer wil realiseren door middel van wijkuitvoeringsplannen. Kunt u iets meer vertellen over deze plannen, of laat u dit over aan de volgende raad en college?

Programma RO en volkshuisvesting

De uitdagingen blijven om op ons eiland voldoende geschikte woonruimte te hebben voor de huidige en toekomstige inwoners, ondanks het opleveren van wijk De Zeester en het verrijzen van de Boschwijk in wording. Ook dient de ruimtelijke kwaliteit blijvend te worden beschermd en verstevigd. Het huisvesten van personeel, niet zijnde een echtpaar of gezin in een eengezinswoning, schuurt van tijd tot tijd zoals gezegd aan de leefbaarheid in deze buurten. Hierover dient goed naar alle betrokkenen te worden geluisterd om samen tot een mogelijke oplossing te komen. Onderschrijft het college dit probleem en zo ja, hoe denkt u tot een mogelijke oplossing te komen?

Kan het college een toelichting geven over het opstellen van het nieuwe Programma Wonen? Wordt daarbij eerdere rapportage meegenomen, inclusief de huidige woonvisie, vastgesteld door de gemeenteraad? Kan het college ook een toelichting geven in welke fase de besluitvorming zich bevindt rondom de locatie voormalige bibliotheek/gemeentehuis? Wat wordt beoogd? Wie worden daarbij vroegtijdig betrokken? Uitstekend overigens dat u dit programma integraal onderdeel wilt laten zijn van het Programma Waddeneilanden.

Programma financiering en algemene dekkingsmiddelen.

Uw beoogde ambitie op het gebied van financiën om voldoende en structurele dekking van de gemeentelijke uitgaven te realiseren en een solide financiering van de investeringen te waarborgen, naast een efficiënte inning van de belastingen, lijken vanzelfsprekend maar zullen immer een uitdaging blijven. De huidige pandemie blijft op de loer liggen.

Dit zou kunnen betekenen dat er onverhoopt nieuwe maatregelen nodig zijn, hetgeen tot gevolg kan hebben dat activiteiten, opgenomen in de programmabegroting, niet volledig plaatsvinden of doorgeschoven worden in de tijd. Die gevraagde flexibiliteit is goed te billijken en mag van het college ook worden verwacht. En die mag afsluitend ook worden verwacht van de gemeenteraad, hetgeen namens mij kan worden toegezegd.

Toch blijft het gevaar aanwezig dat wij in de toekomst onvoldoende investeringsruimte gaan krijgen, hetgeen - gevoegd bij de solvabiliteitsratio - inzichtelijk maakt dat wij op de langere termijn ook onvoldoende in staat zullen zijn om aan onze financiële verplichtingen te voldoen. Baart u dat enigszins zorgen, college? Of blaast u louter op de trompet van onbezorgd optimisme?

Afsluitend wens ik u, college en alle ondersteunende ambtenaren, veel wijsheid en succes toe, en lees ik nu mijn amendement voor, met uw welnemen,

Henk Veerdig

Lijst Fier.